

31
07.10.2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

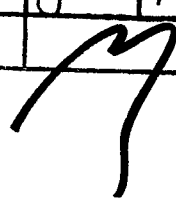
CMK'nun 250,251 ve 252 nci Maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Hasip KAPLAN
Şırnak Milletvekili
BDP Grup Başkanvekili

EK : Kanun Teklifi ve gerekçesi

T.C.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon		Adalet		
Tarih:		10 Kasım 2011 F. No: 2/122		
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek. Y.	Gen.Sek.
16	16	16	16	16
BAŞKAN				

GENEL GEREKÇE

Cumhuriyet tarihimiz,Olağan üstü mahkemelerin kötü örnekleri ile doludur."İstiklal mahkemeleri" "Sıkıyönetim askeri mahkemeleri" "DGM'ler" ve bunların izinden kurulan Özel ağır Ceza mahkemeleri sürekli tartışma konusu olmuştur.

Olağanüstü Mahkemelerde siyasi iktidarın etkisi,özel atanmış savcı ve yargıçlar,uygulamalar günümüzde de en önemli tartışma konusu olup,yargının siyasallaştığı yönünde kaygıları öne çıkarmaktadır.

Son yıllarda AB aday üyelik süreci kapsamında yapılan reformlar,anayasa ve yasa değişiklikleri dikkate alındığında,Anayasanın 90 ncı maddesi uyarınca da adil yargılanma hakkının sağlanması için uygun düzenlemelere gidilmesi,uyum yasalarının çıkarılması gerekmektedir.

Özel ağır ceza mahkemelerinin uygulama da getirilen katlayıcı cezaların kaldırılması,savunma hakkının kısıtlanması yönündeki engellerin aşılması için kanun teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-Özel ağır ceza mahkemeleri kaldırılarak tüm adli yargının yetkili ve görevli olduğu bir sisteme geçilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 2-Hazırlık aşamasında savcılara tanınan geniş yetkiler daraltılarak,gözaltı süreleri anayasaya uygun hale getirilmiş ve uygulamalarında değişikliğe gidilmiştir.

MADDE 3- Kovuşturma aşamasında ki kısıtlayıcı hükümler kaldırılmış,duruşma salonlarının düzenlenmesinde,müdafilere uygulanacak hükümlere kadar,yargılamanın vazgeçilmez üçlü saç ayağının eşit olarak görev yapması amaçlanmıştır.

MADDE 4- Yürürlük maddesi

MADDE 5-Uygulama maddesi.

BAZI SUÇLARA İLİŞKİN MUHAKEME

GÖREV VE YARGI ÇEVRESİNİN BELİRLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Madde 1-CMK nın 250 nci maddesinin 1 ve 3 ncü fıkraları aşağıda ki şekilde değiştirilmiştir.

(1) Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen uyuşturucu veya uyarıcı Madde imal ve ticareti suçu,

b) Haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanarak işlenen suçlar,

c) İkinci Kitap Dördüncü Kısımın Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar (305, 318, 319, 323, 324, 325 ve 332 nci Maddeler hariç),

Dolayısıyla açılan davalar; adli yetkili ve görevli ağır ceza mahkemelerinde görülür.

(3) Birinci fıkrada belirtilen suçları işleyenler sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun adli mahkemelerde yargılanır. Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay'ın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler saklıdır.

SORUŞTURMA

Madde 2-CMK nın 251 nci maddesi aşağıda ki şekilde değiştirilmiştir.

(1) 250 nci Madde kapsamına giren suçlarda soruşturma, suç yeri yetkili görevli Cumhuriyet savcılarınca bizzat yapılır. Bu suçlar görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

(2) 250 nci Madde kapsamına giren suçların soruşturması ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcıları, hâkim tarafından verilmesi gerekli kararları, yetkili adlî yargı hâkimlerinden ister.

(3) Soruşturmanın gerekli kıldığı hâllerde suç mahalli ile delillerin bulunduğu yerlere gidilerek soruşturma yapılabilir. Suç, ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yer dışında işlenmiş ise Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından soruşturmanın yapılmasını ister.

(4) Suç askerî bir mahalde işlenmiş ise, Cumhuriyet savcısı ilgili askerî savcılıktan soruşturmanın yapılmasını isteyebilir. Üçüncü fıkraya göre

soruşturma yapmak üzere görevlendirilen Cumhuriyet savcıları ile askerî savcılıklar, bu soruşturmayı öncelikle ve ivedilikle yaparlar.

(5) 250 nci Madde kapsamına giren suçlarda, yakalananlar için 91 inci Maddenin birinci fıkrasındaki yirmidört saatlik süre uygulanır. Anayasanın 91 inci Maddesinin üçüncü fıkrasında dört gün olarak belirlenen süre aşılamaz. Gözaltı süresinin uzatılması Cumhuriyet savcısının talebi ve hâkim kararıyla olur. Hâkim, karar vermeden önce yakalanan veya tutuklanan kişiyi dinler.

(6) 250 nci Madde kapsamına giren suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturmalarda kolluk; soruşturma ve kovuşturma sebebiyle şüpheli veya sanığı, tanığı, bilirkişiyi ve suçtan zarar gören şahsı, ağır ceza mahkemesi veya başkanının, Cumhuriyet savcısının, mahkeme naibinin veya istinabe olunan hâkimin emirleriyle belirtilen gün, saat ve yerde hazır bulundurmaya mecburdur.

(7) 250 nci Maddede belirtilen suçlar nedeniyle Cumhuriyet savcıları, soruşturmanın gerekli kılması halinde geçici olarak, bu mahkemelerin yargı çevresi içindeki genel ve özel bütçeli idarelere, kamu iktisadi teşebbüslerine, il özel idarelerine ve belediyelere ait bina, araç, gereç ve personelden yararlanmak için istemde bulunabilirler.

(8) Türk Silahlı Kuvvetleri kıt'a, karargâh ve kurumlarından istemde bulunulması hâlinde istem, yetkili amirlikçe yerine getirilir.

KOVUŞTURMA

Madde 3-CMK nın 250 nci maddesi aşağıda ki şekilde değiştirilmiştir.

(1) 250 nci Madde kapsamına giren suçlarla ilgili davalara ait duruşmalarda aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Bu suçlar acele işlerden sayılır ve bunlarla ilgili davalara,ara verilmeden devam edilir, adlî tatilde de bakılır.

b) Sanık sayısının çok fazla olması durumunda, uygun duruşma salonu ve fiziki koşullar sağlanır.Duruşma salonuna hakim,savcı ve avukatlar aynı bölümden,basın,ziyaretçi ve tanıklar ayrı bölümden girerler.Duruşma salonunda,basın ve izleyiciler için ayrı,sanık ve tanıklar için ayrı bölümler hazırlanır.Hakimler yukarda olmak üzere,ön tarafta iddia ve savunma makamı "silahların eşitliği" gereği eşit koşullarda otururlar.

c) Mahkeme, güvenliğin sağlanması bakımından duruşmanın başka bir yerde yapılmasına karar veremez.

d) Bu davalarda esas hakkındaki iddiasını bildirmek için Cumhuriyet savcısına, katılan veya vekiline; iddialara karşı savunmasını yapmak için

sanık veya müdafisine bir aydan aşağı olmamak üzere makul bir süre verilir. Bu süre, savunma hakkının sınırlanması anlamına geleceği durumlarda re'sen uzatılabilir.

e) Mahkeme, duruşmanın düzen ve disiplinini bozan sözlü veya yazılı beyan ve davranışlar ile mahkemeye, mahkeme başkanı veya üyelerden herhangi birine, önce uyarıda bulunur,uyarıya rağmen söz konusu fiiller devam ederse Cumhuriyet savcısına, müdafie, tutanak kâtibine yahut görevlilere tahkir veya hakaret oluşturan söz ve davranışlar hakkında yayım yasağı koyabilir.

f) Mahkeme başkanı, duruşmanın düzenini bozan sanığı o günkü oturumun tamamına çıkmamak üzere, duruşma salonundan çıkartır. Sanığın, sonra gelen oturumda da duruşmayı önemli ölçüde aksatacak davranışlara devam edecekleri anlaşılırsa ve hazır bulunmaları gerekli görülmezse, önce ihtar yapılır,ihtara rağmen ihlal devam ederse yokluklarında duruşmaya devam olunmasına mahkemece karar verilebilir.Müdafilerin duruşma düzenini bozacak fiilleri tutanakla tesbit edilerek üyesi olduğu baroya gereği yapılmak üzere gönderilir. Bu karar, esasa ilişkin iddia ve savunmanın yapılmasına engel olacak biçimde uygulanamaz ve sanığın kendisini başka bir müdafî ile temsil ettirmesine izin verilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanığın bundan sonraki oturumlarda da duruşmanın düzenini bozmakta ısrar etmeleri hâlinde, bir daha aynı dava ile ilgili oturumların tamamına veya bir kısmına katılmamalarına da karar verilebilir. Bu hüküm müdafî hakkında uygulanamaz,ihlal söz konusu olursa, durum ilgili baroya bildirilir. Bu halde de sanığın kendisini başka bir müdafî ile temsil ettirmesi için uygun bir süre verilir.

Müdafî Avukatlık Kanununun 41 inci Maddesinin ikinci fıkrası gereğince tayin edilmiş ise durum, kendisini tayin eden mercie de bildirilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık tekrar duruşmaya alındıklarında, yokluklarında yapılan iş ve işlemlerin esaslı noktaları kendilerine bildirilir. Sanık dilerse yokluklarındaki tutanak örnekleri de kendilerine verilir. Duruşma salonundan çıkartılan veya oturumlara katılmamalarına karar verilen sanık mahkemenin tayin edeceği süre içerisinde yazılı savunma verebilir.

g)Kendisine veya onun namına tebligat yapılacak kimselere tebligat yapılmaması hâllerinde,adli kolluk adres araştırması yaptıktan sonra işin ivediliğine göre basın veya diğer kitle iletişim araçlarıyla tebligat yapılabilir

MADDE 4—Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 5—Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR
Habir Kurul
Kanunlar Kurulu
Müd.